

Wychodzi w każdą Srodę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat, 40.

Epedycja i Skład Główny w Księgarni
Gebethnera i Wolffa, Krakowskie-Przed-
mieście, 415.

O P E A T A:

Merkury:	roc.	pól.	kwart.
w Warszawie	rub. 4	2	1
z przesyłką pocztą	„ 4,50	2,25	1,12 1/2

Ekonomista i Merkury.

w Warszawie	8	4	2
z przesyłką pocztą	9	4,50	2,25

Cena ogłoszeń: od wiersza lub za jego miejsce
po kop. 5, albo 1/2 kop. za 5 liter.

MERKURY,

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Powstanie dalmackie prędzej niż przewidywano, chyli się do upadku. Wojska austriackie pokilkakrotnie porażone w górzystych okolicach na północ i wschód od Risano, zwróciły wysilenia swoje na południe od Kattaro w tak zwaną Zupę, okolicę stosunkowo przystępniejszą niż tamta i pobiwszy w kilku potyczkach powstańców, całą prawie Zupę zajęły. Rezultat operacji wojskowych pozbawia powstańców znacznej części sił. Uspokojenie wprawdzie górzystych okolic ku Hercegowinie położonych, nie będzie tak łatwem jak zajęcie równin między Kattaro i Budua, lecz rychły upadek powstania jest do przewidzenia, zwłaszcza że nie jest należycie popierane, ani przez czarnogórców, ani przez hercegowinian. W ostatnich czasach wiele pisano o ogromnym spisku jakoby w południowej słowiańszczyźnie istniejącym. Być może, że doniesienia w tej mierze nie były bezzasadnemi, zdaje się jednak już dziś być pewnem, że powstanie w katarskim obwodzie nie da hasła do ogólnego ruchu w słowiańszczyźnie południowej. Jeżeli coś podobnego przygotowywano, to powstanie dalmackie nastąpiło za wcześnie i może popsulo plany spiskowych. Projektowane ze strony Austrii kroki przeciwko Czarnogórzowi okazują się zbyt szkodliwymi, ponieważ kraj ten zachowuje się ściśle neutralnie, nie dając powodu do niezadowolenia.

W ostatnich dniach prasa zagraniczna mocno znowu zajmowała się zaczęła sprawami wschodniemi. Oględnie zwykle wyrażający się półurzędowy *Constitutionnel* w liście z Londynu przyznał, że gabinet St. James baczna na wypadki dalmackie zwraca uwagę. Organ francuski w tejże samej korespondencji bardzo ciekawe zamieszcza uwagi o obecnej polityce gabinetu berlińskiego. Gdyby zapewnieniom jego dać wiarę, wstąpienie do rządu pruskiego p. Camphausen'a, nowomianowanego ministra skarbu, oznaczałoby ostateczny upadek polityki hr. Bismark'a, zupełną odmianę w polityce pruskiej, zaniechanie ze strony Prus posłannictwa w Niemczech, a może nawet rozwiązanie związku północno-niemieckiego. Otóż lubo korespondent *Constitutionnel'a* odwołuje się do powagi

dyplomacji angielskiej, grzeszy podobno przesadą. Że polityka kanclerza północno-niemieckiego w Berlinie licznych ma przeciwników, jest rzeczą pewną, jak nie mniej, że już od dosyć dawna silne stronnictwo dworskie pracuje nad jej zmianą. Bardzo tedy jest prawdopodobnem że zwrot się zbliża i może być, że nastąpi, ale w żadnym razie nie myślą w Pruszech o zaparciu się posłannictwa w Niemczech, a tém mniej spodziewać się można, by zerwane być mogły związki dynastyczne, na których Prusy tradycyjnie się opierają.

Zaledwie uspokoiły się obawy o zdrowie cesarza Napoleona, zagrożone jest zdrowie króla Wiktora-Emanuela. Osobistość króla w całych Włoszech nadzwyczaj popularna nakazywała dotąd poszanowanie żywiołom rewolucyjnym, zmierzającym wyraźnie do obalenia rządu monarchicznego. Stosunki zresztą we Włoszech dalekiemi są od trwałego ustalenia. Łatwo zatem przewidzieć, że śmierć króla nie omieszkałaby wyrzucić niekorzystnego wpływu na sytuację polityczną na półwyspie.

Lubo ogółem biorąc, sytuacja polityczna nie daje światu finansowemu słusznego powodu do obaw, nie może on jednak jakoś pozbyć się zupełnie usposobienia wy czekującego. W Londynie większe zapotrzebowanie gotówki spowodowało bank londyński do podniesienia stopy eskonta z 2 1/2—3%. Na giełdzie paryskiej większe obroty miejsca nie miały. Giełda wiedeńska zostawała pod wpływem okoliczności, o których w poprzednim sprawozdaniu uczyniliśmy wzmiankę. Na giełdzie petersburskiej kursa remes pozostają ciągle wysokie, kursa zaś papierów publicznych cokolwiek obniżyły się. Na giełdzie berlińskiej poprawiły się kursa wexli warszawskich i petersburskich, oraz obligów skarbu i pożyczki premjowej pierwszej emisji. Na giełdzie warszawskiej przy większych cokolwiek fluktuacjach kursowych podwyższył się kurs wexli pruskich o 1/6, londyńskich o 1/2, zaś obniżył się kurs wexli wiedeńskich o 1%, francuskich o 1/3%. Listy zastawne drugiej serii podniosły się o 1/4%. Listy likwidacyjne utrzymały się na zesłotygodniowym kursie.

STATYSTYKA DRÓG ŻELAZNYCH NIEMIECKICH

ZA ROK WYZYSKOWY 1867.

(Dokończenie, p. N. 43 i 44 Merk. 1869).

Z cyfr podanych w poprzednim artykule widzieliśmy, że przychód zwiększył się w r. 1867 o 14,17%, roszchód zaś o 16,86%. Zwiększone wydatki pochłonęły 51,175%, podwyższonego przychodu. Przewyżka przychodu nad roszchodami wynosiła w 1867 roku 117.632057 tal. a w roku poprzednim tylko, 104.808964 „, zatem w r. 1867 więcej o 12.823093 „, 12,23%. Obliczając w stosunku długości linii na jednostkę milową przypada w 1867 r. 39.300 tal. przeciw 37.710 roku poprzedniego, czyli o 1.500 tal. = 4,22% więcej.

Z przewyżki powyższej przypadało:

	1867	1866	W ogóle
Na drogi rządowe.	30.567	28.754	29.547535
„ „ prywatne przez rząd administrowane.	46.311	46.644	10.817386
Na drogi żel. prywatne inne	43.095	42.339	77.267136

W stosunku do kapitału zakładowego przewyżka ta wynosiła 7,51% w 1867 r., a 7,13% w r. 1866; 6957 w r. 1865, mianowicie zaś:

	w 1867 r.	1866	1865
Drogi żel. rządowe dały:	5,774%	5,53%	6,04%
„ „ prywatne przez rząd admin.	7,621	8,007	8,005
„ „ prywatne inne	8,467	7,901	7,81

Przyjąwszy że procentowanie się kapitału obrotowego poniżej 5% jest niedostateczne, otrzymamy następujący stosunek:

Kapitał przynosił procent:

	w 1867	w 1866
6 dróg żel. miały wyżej 4%	11 dróg żel. miały wyżej 4%	
5 „ „ 3	3 „ „ 3	
6 „ „ 2	7 „ „ 2	
7 „ „ 1	6 „ „ 1	
2 „ „ 0	4 „ „ 0	

Raz. 26 dr. ż. otrzymały niżej 5% 31 dróg żel. otrz. niżej 5% z czego okazuje się, że liczba dróg żel. zbyt niski przynoszących dochód zmniejszyła się. W 1866 r. 12 dróg żel. dawały powyżej 10%, a w 1867 r. było ich 16. Diwidenda przecięciowo wzrosła z 8,075% w 1865 r. do 8,091% w 1866, a do 8,474% w 1867 r. Dodamy jeszcze, że 8 dróg żel. dały w 1867 r. taką samą diwidendę jak w roku poprzednim, 27 wyższą, a 13 niższą diwidendę.

Kapitał rezerwowi dróg żel. prywatnych (rządowe nie posiadają takowego), składał się z końcem roku 1866 z 15.313363 tal., w ciągu zaś 1867 podniósł się do 18.509768 tal. = 1,57% znanego kapitału zakładowego. Z dróg żel. rządowych tylko saskie i brunświckie posiadają fundusz rezerwowi; fundusz tych pierwszych zmniejszył się o 2 miliony talarów, zaś jednych i drugich wynosił w końcu 1867 roku 15.174289 tal. = 1,45% użytego kapitału zakładowego.

Na pociągach będących w biegu, 73 wypadki miały miejsce, w których 72 osób było poszwankowanych, a 37 zabitych. Nadto z własnej winy 183 osób zostało poszwankowanych, a 291 zabitych. W 141 wypadkach nie pociągających za sobą poranienia osób, zniszczone lub uszkodzone zostały: 38 lokomotyw, 7 tenderów, 22 wagony osobowe i 298 wagonów towarowych.

Na stacjach, na przestrzeni rails'ów i na pociągach nie będących w ruchu, w 62 wypadkach było 28 osób pokaleczonych i 25 zabitych, a z własnej winy 262 osób pokaleczonych i 166 zabitych. W 168 wypadkach zniszczone zostały lub uszkodzone: 29 lokomotyw, 3 tender'y, 25 wagonów osobow. i 203 wag. tow.

Ruch był wstrzymany 29 razy, w ogóle przez dni 85½ z rozmaitych powodów, jak np. powódź, śniegi, uszkodzenie drogi i t. p.

Stan kas emerytalnych w końcu roku 1867 wykazywał 12.133811 tal. funduszu i 63.334 osób biorących w nich udział. Niektóre drogi żelazne niemieckie i drogi rządowe niderlandzkie nie posiadają wcale kas emerytalnych.

KRÓTKI PRZEGLĄD CZYNNOŚCI KOMISJI LIKWIDACYJNEJ,

za czas od 1/13 stycznia do 1/13 lipca 1869 r.

W myśl art. 8 Najwyższego ukazu z d. 19 lutego (2 marca) 1864 r. komisja likwidacyjna ogłosiła piąte szczegółowe sprawozdanie półroczne ze swych czynności. Tak jak poprzednie, dzieli się ono na trzy działy odpowiadające czynnościom trzech oddzielnych władz do operacji likwidacyjnej należących; a mianowicie: zarządu finansowego, komisji likwidacyjnej i banku polskiego. Działy te obejmują: I) fundusze na operację likwidacyjną ze strony rządu udzielone; II) wypuszczenie listów likw. i opłacenie gotowizny do zatwierdzonych tabeli likw.; III) a) umorzenie listów likw. przez losowanie, i b) stan sprawy o udzieleniu duplikatów w miejsce zatraconych, skradzionych, uszkodzonych lub skasowanych listów likwidacyjnych. Prócz tego do sprawozdania dołączone są 5 osobnych wykazów pod literami A. cz. 1 i 2, B. W. i G.

DZIAŁ I.

A. Do 1/13 stycznia r. b. pozostało zaległości budżetowych z lat poprzednich. r. 4.047222,05¾

Na rachunek tego wpłynęło

r. 564469,46¾

Pozostało zatem zaległości do 1/13 lipca 1869 r.

„ 3.482752,59

Nadto podług Najwyższego zatwierdzonego na rok 1869 budżetu na operację likwidacyjną miało wpłynąć

„ 4.953624,74¾

Na poczet tego do 1/13 lipca wpłynęło

„ 2.476812,37½

Pozostało zaległości do 1/13 lipca 1869 r.

„ 2.476812,37½

Zatem wraz z remanentem do 1/13 stycznia 1869 r. w sumie (1).

„ 2.123177,86½

Ogólny fundusz likwidacyjny od 1/13 stycz. do 1/13 lipca 1869 wynosił

„ 11.124024.67

Na poczet tego wpłynęło

„ 5.164459,96¼

Pozostało więc zaległości

„ 5.959564,96¼

(1) W sprawozdaniu z 2-jej połowy 1868 r. pozostałość ta wykazaną została inaczej, — po poprawieniu rachunków, okazało się powiększenie funduszu likw. o 1259,27¼ rubli.

B. Z wyznaczonéj na operację likwidacyjną w r. 1869 sumy i z pozostałości lat poprzed. wynosz. j. w. r. 11.124024,67

Od 1/13 stycznia do 1/13 lipca 1869 r. wydatkowano „ 4.755498,19

Do 1/13 lipca 1869 r. pozostało niezaspokojonych wydatków, projektowanych w budżecie na 2-e półrocze 1869 r. 2.797896,83 rub. Poczém na pokrycie niezaspokojonych wydatków do 1/13 lipca 1869 r. pozos. „ 6.363526,48

W téj liczbie: zaległości. „ 5.959564,96 1/4

Gotowizną „ 87877,06

i odliczonych z funduszków skarbowych. „ 321084,45 3/4

„ 6.378526,48

C W wykazie lit. A. cz. II do 1/13 stycznia 1869 r. było niezaspokojonych wydatków w stosunku do pozycji budżetowych z poprzednich lat r. 10.516712,94

Z téj sumy od 1/13 stycznia do 1/13 lipca 1869 r. wydatkowano „ 2.016644,69 1/4

Zatém do 1/13 lipca 1869 r. pozostało niezaspokojonych wydatków „ 8.500068,24 3/4

Z nadesłanych przez izbę skarbową warszawską wiadomości pokazuje się, że z téj sumy pozostałéj z poprzednich pozycji funduszu likwidacyjnego, w roku 1869 przypada tylko jeden rzeczywisty wydatek na opłatę kuponów od listów likwidacyjnych w terminach przed r. 1869, których obecnie, po umorzeniu w drugiej połowie r. b. na 237900 r. pozostaje blisko na 500000 rubli. Ta ostatnia suma pokryta będzie także w 2-m półroczu 1869 r. częścią z zaległości, a częścią z spodziewanych pozostałości od kredytu wyznaczonego na operację likwidacyjną w r. 1869 podług § 35 art. 3 budżetu zarządu finansowego. Pozostałe zatém rubli 7.762168,24 3/4, stanowiące nieistotną potrzebę, a przewyżkę kredytów podług pozycji budżetowych z lat poprzednich, wykreśla się z rachunków, stosownie do opinii izby

skarbowéj warszawskéj, w odezwie jéj z d. 4 września r. b. za N-rem 4195. (d. c. n.)

RUCH POCZTOWY W R. 1868

W MONARCHJI AUSTRJACKO-WĘGIERSKIÉJ.

Według urzędowych sprawozdań przesłano:

a) *Wewnątrz kraju* 88.744554 listów opłaconych i 6.907968 zwyczajnych nieopłaconych listów, 1.296360 listów z próbkami towarów, 5.107278 przesyłek pod opaską i 21.820122 listów wolnych od opłaty.

b) *Sposobem tranzytowym* (weszło) 5.964030 opłaconych i 789192 nieopłaconych zwyczajnych, 519588 rekomendowanych, 399348 listów z próbkami towarów, 1.147698 przesyłek pod opaską i 515538 listów wolnych od opłaty.

c) *Z zagranicy* 2.190960 opłaconych i 643464 nieopłaconych listów (za granicę 2.046960 i 556110), 16922 rekomendowanych listów (za granicę 237744), 171128 listów z próbkami towarów (za granicę 416628), 414126 przesyłek pod opaską (za granicę 227978 i 78012 listów wolnych od opłaty (za granicę 70272).

Poczta przewiozła 1.776042 opłaconych paczek i 13.262616 przesyłek deklarowanéj wartości i pieniężnych, wynoszących kwotę 2.029.389192 florenów.

Przesyłki z przekazem do pobrania wynosiły wewnątrz kraju 956214 sztuk, w ilości 11.997612 fl., zapłacone gotowizną 294320 sztuk w ilości 7.718318 fl.

Przesłano gazet sztuk 52.100926 i przywieziono osób pocztą 248836.

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS.,

za m. luty 1869.

(w rublach).

Średnie ceny w miastach gubernij										W ogóle oprócz Warszawy	W Warszawie	
	Warszawskiej	Kaliszkiej	Petrokowskiej	Radomskiej	Kieleckiej	Lubelskiej	Siedleckiej	Płockiej	Łomżyńskiej	Suwalskiej		
Robotnik { pieszy	0,42	0,40	0,43	0,35	0,33 1/2	0,36	0,33 1/2	0,38	0,33	0,30	0,36 2/5	0,46 1/2
Robotnik { 1-konny	1,38	1,18	1,18 1/2	1,09	1,03 1/2	0,95	0,88 1/2	1,28 1/2	1,02	0,86	1,08	2,00
Robotnik { 2-konny	2,18	2,20	2,09	1,74	1,73 1/2	1,53	1,55	2,26 1/2	1,70	1,56	1,85 1/2	3,33
Koń mierny	70,00	64,25	58,92	55,75	52,75	35,75	45,49	60,42	43,83	35,00	52,21 1/2	48,25
Wół „	38,50	36,25	37,00	32,55	32,66 1/2	32,50	38,26 1/2	37,35	36,18	27,95	34,92	52,20
Owca zwycz. lub skop.	3,58	3,12	3,57	2,64	3,08	2,12	2,81 1/2	3,07	3,00	2,40	2,94	.
Wieprz	29,50	31,75	32,46 1/2	36,75	31,62 1/2	45,00	31,16 1/2	33,64	30,51	21,75	32,31 1/2	24,15
Zboże { Pszenica <i>czetw.</i>	10,78	9,55	10,75	9,72	10,62	8,46	13,63 1/2	10,02 1/2	12,15	14,07 1/2	10,67	11,32
Zboże { Żyto	7,65	7,26	7,40	6,74 1/2	6,73	6,87	8,09 1/2	6,36	9,18	10,88 1/2	7,71	8,84
Zboże { Jęczmień	6,69	6,36	6,80	5,88	6,15	6,03	7,08 1/4	5,96 1/2	7,31 1/2	9,56 1/2	6,58	7,38
Zboże { Owies	4,72	4,81	4,11	3,57 1/2	3,73	4,15	4,55 1/2	3,90 1/4	5,16	5,05	4,37	5,73
Kartofle	1,41	1,84	1,29	1,32	1,04 1/2	2,21	1,75 1/2	1,49	1,98	3,07 1/2	1,74	2,02
Mąka { pszenna celna	13,24	12,52	14,12 1/2	11,57	11,88	12,48	13,15 1/2	10,82 1/2	14,35	15,55	12,97	<i>pud</i> 2,50
Mąka { „ zwyczajna	10,62	10,17	9,36	8,42	8,70	7,80	12,02 1/2	9,01	12,10	13,70	10,19	„ 1,89
Mąka { „ żytnia pyłkowa	9,55	7,89	8,41 1/2	7,94	7,86	8,62	9,33 1/2	7,76	10,09	12,47 1/2	8,99	„ 1,41
Mąka { „ razowa	8,35	7,66	6,95 1/2	6,20 1/2	5,16 1/2	6,36	8,32	7,04	7,95	11,49 1/2	7,54	<i>czetw.</i> 7,69
Chleb { pyłkowy <i>funt</i>	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02 3/4	0,02	0,03 1/2	0,03	0,03 1/2	0,03 1/2	0,03	0,03 1/4
Chleb { razowy	0,02	0,02 1/8	0,02	0,02	0,02 1/4	0,01	0,02 1/4	0,02	0,02 1/3	0,02 1/2	0,02	0,02
Mięso wołowe	0,07 1/2	0,06 1/2	0,07	0,06	0,06 1/2	0,05	0,06	0,06 3/4	0,06 3/2	0,05 3/4	0,06 1/3	0,11
Masło solone	0,25 1/2	0,25 1/2	0,28 1/2	0,27 1/2	0,23	0,23	0,27	0,25	0,26 1/2	0,26	0,25 1/2	0,28 1/2
Eół <i>pud</i>	5,93	5,76 1/2	6,61	5,61 1/2	4,69 1/2	5,65	4,88 1/2	5,49	5,93	5,91	5,64	6,50
Wełna celna	20,75	25,00	24,09	15,83	.	15,00	23,50	17,50	17,90	17,50	19,66	40,00
Wódka 78°. <i>wiadro</i>	3,74	3,56 1/2	3,67	3,40 1/2	3,17 1/2	3,87	5,01	4,04	4,39	4,20	3,82	3,19 3/4
Drzewo opałowe { twarde <i>szk. kub.</i>	7,41	8,27 1/2	7,22	3,21 1/2	3,92	4,62	4,53 1/2	6,73	5,56	7,00	5,88	10,97 1/2
Drzewo opałowe { miękkie	6,37	6,70	6,33	2,87 1/2	3,00	3,80	4,53 1/2	5,03	4,42 1/2	5,62	4,86	9,12 1/2
Siano <i>pud</i>	0,35	0,46	0,35	0,29	0,31 1/2	0,29	0,30 1/4	0,34 1/2	0,35	0,32 1/2	0,33	0,46 1/2
Słoma	0,25	0,23	0,31 1/2	0,22	0,27 1/2	0,19	0,21	0,21 1/2	0,24	0,21 1/2	0,22	0,32

